

upravit tak, aby mělo svah od studny.

5. Studnu nutno opatřit řádným krytem, nejlépe betonovým.

6. Zabezpečení jakosti vody ve zdroji, náhodným mikrobiálním znečištěním porušené, provádíme desinfekcí. Na místě chlorových prostředků, které ovlivňují chuť vody, můžeme užít desinfekčních prostředků, obsahujících kolidální stříbro (na př. Movidynu, vyráběného Druchemou, družstvem pro chemickou výrobu, z. s. r. o., Praha).

Provádění desinfekce Movidynem

Desinfekce studní se má dít výběrem na základě místního a po případě i bakteriologického a chemického vyšetření. Zjištěné závady je třeba před desinfekcí upravit.

Do nádoby (nejlépe kropicí konve) načerpáme asi do poloviny vodu ze zdroje, jehož desinfekci provádíme. Do této vody nalijeme příslušné množství desinfekčního prostředku (u obvyklých vesnických studní postačí 150 ccm). Směs řádně promísíme (pozor na ruce a oděv, koncentrovaný roztok barví hněděl). Roztok doplníme na plný obsah nádoby a opět promísíme. Odstraníme kryt studny a celý povrch hladiny vody stejnoměrně skrápíme.

Asi po 5-6 hodinách odčerpáme pumpou část vodního sloupce ve studni (stačí čerpat 5-15 min.), aby pozvolna ve vodě klesající desinfekční roztok bezpečně pronikl až do čerpacího zařízení. Není-li ve studni čerpadla, nutno vodu ve studni vhodným způsobem (naběracím hákem) přímo promístit.

Po 24 h. lze vody bez předchozího vyčerpávání používat, neboť desinfekční účinek se již plně uplatnil a obsah desinfekčních látek je zcela neškodný pro člověka a neovlivňuje ani chuť vody. Jde-li však o zdroj, ve kterém při předchozím vyšetřování byly prokázány závadné mikroby, vody hned po desinfekci nepoužíváme, nýbrž je jí třeba podrobit novému přezkoušení.

Protože desinfekční účinek je časově omezený, je třeba u zdrojů vystavených znečištění desinfekci pravidelně opakovat a to nejlépe zaměstnancem k tomu účelu vycvičeným 3-4x za rok, asi podle následujícího vzoru:

	prostředku	zředění asi
I. desinfekce	150 ccm	1: 50 000
II. desinfekce	70 ccm	1:100.000
III. desinfekce	30 ccm	1:200.000
IV. desinfekce	15 ccm	1:400.000

Finanční náklad na tuto celkovou desinfekci (asi čtvrt litru preparátu) činí asi 100 Kčs. Jsou-li vodní zdroje mohutnější, na př. vodovody, zásobárny vod, je nejlépe vyžádat si prospekty od Druchemy, v nichž je uvedeno, jak veliké množství Movidynu je zapotřebí pro větší vodní zdroj. Tam je též pamatováno, jak postupovat při vodách tvrdých, železitých, kalcových a pod.

Jak zdravotně zabezpečit vodu z místních zdrojů

Pro zdravou vodu na vesnici

RNDr. Josef Gabriel, Státní zdravotní ústav, Praha

Zásobování venkova vodou bude ještě dlouhou řadu let závislé od místních vodních zdrojů, pramenů a studní. Naším cílem však je, aby i venkov byl zásobován vodou pomocí vodovodů. Vede nás k tomu řada důvodů, z nichž nejdůležitější jsou: 1. Lepší možnost zajištění zdravotní nezávadnosti vody. 2. Její přívod do bezprostřední blízkosti spotřebitele. Jen takovýmto způsobem je možno zaručit zdravotní bezpečnost spotřebitele a prohloubit zásobovací užití vody.

Není jisté třeba zdůrazňovat, co v denním životě venkova znamená hygienicky bezvadná voda. Není to jen předcházení výskytu řady nakažlivých chorob, jež namnoze jsou vodou šířeny (břišní tyf, paratyf, dysenterie, nakažlivá žloutenka, dětská obrna a jiné), nýbrž také hospodářský význam, který nás nutí, abychom k zásobení vodou užívali jen bezvadných zdrojů. Proto je zjevem velmi nepříznivým, jestliže bylo zjištěno, že více než polovina a v některých krajích až tři čtvrtiny pitných vod získávaných z místních

zdrojů na našem venkově nevyhovují hygienickým podmínkám.

Vzhledem k naznačeným okolnostem uvádíme způsob, jak by bylo možno - nejlépe společnou akcí obce - dosávnout místní zásobení vodou zlepšit.

Zásady zlepšeného zásobování vodou z místních zdrojů

1. Prameny nutno řádně zachytit a chránit před znečištěním. Studny nutno zřizovat na místě vzdáleném vlivu znečišťujících ložisek (hnojště, žumpy, kanály a pod.).

2. Studny nutno opatřit čerpacím zařízením (pumpou). Čerpání vod okovem, na hák nebo naběrákem vede vždy k hrubým hygienickým závadám, ohrožujícím zdraví a je v dnešních dobách naprosto nepřipustné.

3. Okolí zdroje nutno bezpodmínečně chránit před znečišťováním. Povrchová nebo odčerpávaná voda nesmí nikdy pronikat do studny zpět.

4. Okraj studny nutno zvednout aspoň 30 cm nad úroveň půdy, okolí